

Minnen från Utanmyra skola

I januari 1999 går tankarna tillbaka i tiden till 1939. En stor händelse i en 8-årigs liv var då att bli tvungen att lämna den trygga tillvaron i Utanmyra skola och flytta upp till Östra skolan. Sista kullen skolbarn lämnade "skåjlåjsä". Lund-Anders hade dött, och vi hade haft Hildur Israelsson en tid. Stunis Bror, Olhans Rut, Bruter Lisa och jag, Glad Frida, skulle nu börja i Hulda Nilssons klass. Både ängsliga och förväntansfulla gick vi "uppyvyr Kråkkan" med smörgåsarna och mjölken i ryggsäckarna. Det gick bra för oss i den nya, stora skolan, och Hulda berömde oss från Utanmyra för att vi kunde bibliska berättelser och gångertabellen så bra.

Skolhuset i Utanmyra var ju också byns samlingslokal och mina första minnen därifrån har jag när jag fick följa med mina fastrar Anna och Maria på bönemöte, "båti böni". Jag kan än framför mig se Örjan Anna med gitarren och Svarmas Arne med dragspelet stå där framme till höger om katedern. Flintull Maria höll upp en bok med svarta pärmar, där sångerna var skrivna med prydlig handstil: Löftena kunna ej svika, O, sällhet stor m.fl. Jag hade ännu inte börjat skolan, och då jag inte kunde läsa, lärde jag mig sångerna utantill. Så var det bara att slå upp numret i sångboken Segertoner och sjunga med. När jag nu hör sångerna i radio och TV kallar jag dem för "skåjlåjs-sångger".

Olika församlingar hade möten i skolan. Det var mycket sång, musik och predikningar. Predikant Paulsson var snygg, tyckte vi kullor, som satt nere vid "vidållåm".

Skolhuset i Utanmyra, numera renoverat och används som bystuga.

På söndagarna var det söndagsskola för Hinders Anna. Hon berättade för oss om Jesus och så satte hon sig vid orgeln, och vi sjöng "Tryggarekan" och Jesus, lär mig bedja, Jesus, lär mig tro, Jesus, lär mig älska, älska såsom du. Hon gav mig en barnatro, som håller i livets olika skiften.

En gång varje höst var det husförhör, "skriftres". Då kom Ruben med en stor bok och Maria med sin gitarr. När Ruben öppnade boken och började läsa upp namnen på alla i byn, satt jag på vidålärn och väntade på att han skulle säga Utanmyra 53 och dottern Frida, så jag fick svara ja. När alla namnen var upplästa, tog Maria gitarren och sjöng Farmors stuga med sin ljusa röst.

Hösten 1937 började jag i första klass. Det hade jag väntat länge på. Jag tyckte, att alla kunde läsa utom jag. När Anna, Karin och Valborg i Nisågard och Smassgard läste läxor och tidningar högt för mig, försökte jag följa med i texten. På något sätt hade jag då lyckats komma på knepet med att få ihop bokstäverna till ord. När jag kom till skolan och fick en läsebok, kunde jag läsa de enkla orden i början av boken. Då sa Lund Anders: "Vem har lärt dig läsa då, Frida"? Jag reste mig upp och svarade: Smasskullor och Nisåkullor". Lund-Anders berättade det där för morfar, Bond Mårten, som hjälpte honom med jordbruket, och jag skämdes, när de skrattade åt mitt svar.

Jag sitter och tittar i min första läsebok, som jag har sparat. Den är tryckt 1906 och många har haft den före mig. Författarinnan, Sofi Almquist, skriver att hon på grund av uttalade önsknings låtit göra bilder i boken. Hon tycker, att barnen inte skall förvillas av bilder utan använda sin fantasi när de läser. Nu matas ju barnen med bilder och för mig, som arbetat i skolan och sett elevers läroböcker ofta ha mera bild än text, förefaller hennes ord verkligen aktuella i vår TV-ålder. En bild föreställande en liten flicka, som plockar nötter, påminner mig om min första läxa.

Vart skall du gå lil-la fän-ta?

Sta och ploc-ka nöt-ter, kan du tän-ka!

Du räk-ker in-te opp, lil-la fän-ta!

Jag sti-ger på en sten, kan du tän-ka!

Våra skoldagar i småskolan var nog ganska lika med läsning, skrivning och räkning. Varje morgon efter psalmen läste Lund-Anders ur Bibeln, och vi skulle sitta alldeles stilla och inte vända oss om. På en linjerad tavla på ett trästativ skrev han bokstäver, och vi fick skriva av. Vi textade aldrig, utan lärde oss skrivstil från början. Det vi behövde kunna: läsa, skriva och räkna, det lärde vi oss. Det blev en bra grund att bygga vidare på.

Från en tid fylld av upplevelser är minnesbilderna från Utanmyra skola "skåjlåjsä" för mig förknippade med många fina minnen.

Frida Sabelström